

Το κείμενο είναι από το βιβλίο του Αθανάσιου Γουρίδη 'Διδυμότειχο μια άγνωστη πρωτεύουσα'. Όλοι ακούσαμε για κάποιους χωριανούς μας που επέστρεψαν από την παλιά Ελλάδα, διαβάζοντας την ιστορία αυτής της περιόδου πιστεύω να μάθουμε το γιατί.

ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20^ο **ΑΙΩΝΑ**

137

Η περίοδος 1913-1919 Το πρόβλημα που ανέκυψε αμέσως μετά τη νέα διευθέτηση των συνόρων ήταν εκείνο των μετακι-νήσεων των πληθυσμών. Βάσει συμφωνίας, πριν ακόμη την κήρυξη της Αυτονομίας πολλοί μουσουλ-μάνοι είχαν ακολουθήσει τον τουρκικό στρατό στη Θράκη. Επίσης, την αποχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων ακολούθησαν πολλοί πρόσφυγες, οι οποίοι διέφυγαν προς την ελεύθερη Ελλάδα, ενώ η πλειοψηφία του ελληνικού πληθυσμού της Δυτικής Θράκης θα αναγκασθεί να εγκαταλείψει τις πατρο-γονικές εστίες μέχρι το τέλος του 1914. Σύμφωνα με πατριαρχικές πηγές, κατά την περίοδο 1913-1914 έφυγαν από την περιφέρεια της Μητροπόλεως Διδυμοτείχου 13.148 Έλληνες, Άλλοι 5.368 θα φύγουν κατά την περίοδο της βουλγαρικής κατοχής σε ένα σύνολο 51.136 Ελλήνων της περιοχής, ενώ συνολικά 242.969 Έλληνες της Θράκης θα αναγκασθούν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20^{ου}

αιώνα.

Τον Απρίλιο του 1914 χιλιάδες πρόσφυγες από τις περιοχές Διδυμοτείχου και Βιζύης κατέρχονται πεζή στην παραθαλάσσια περιοχή της Ραιδεστού, αναζητώντας θαλάσσια οδό διαφυγής. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας και πένθους για τους εκπατρισμούς και τη διαφαινόμενη γενοκτονία των Ελλήνων της Θράκης και της Μικράς Ασίας, ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Γερμανός

Ε' διατάσσει με εγκύκλιο τη δι-ακοπή της λειτουργίας των σχολείων και των εκκλησιών σε ολόκληρη την επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, μέχρι να ικανοποιηθούν τα αιτήματα του Πατριαρχείου. Στην περιοχή Αδριανούπολης η εφαρμογή του μέτρου διήρκεσε από τα τέλη Μαΐου μέχρι και τα τέλη Ιουνίου 1914.

Κατά την τελευταία περίοδο της τουρκικής κατοχής και, κυρίως, μετά την έναρξη του Α' Παγκοσμί-ου Πολέμου πολλοί Διδυμοτειχίτες υπηρετούν στα εξοντωτικά

τάγματα

εργασίας, τα «Αμελέ-ταμπούρ» τόσο στα χωριά της περιοχής όσο και στην ίδια την πόλη, όπου χρησιμοποιούνται στην ανέγερση του επιβλητικού κτιρίου της Οθωμανικής Σχολής. Την ίδια περίοδο οι απελάσεις και οι απαγωγές εντείνονται, ιδίως στην ύπαιθρο.

Ένα χρόνο μετά την έκρηξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και με βάση τη σύμβαση της Σόφιας της 24 Αυγούστου/6 Σεπτεμβρίου 1915, η Τουρκία εκχωρεί στη Βουλγαρία την υπόλοιπη Δυτική Θράκη, ως ανταμοιβή για την έξοδο της τελευταίας στον πόλεμο στο πλευρό των κεντροευρωπαϊκών δυνάμεων. Έτσι από την 29

11

Σεπτεμβρίου 1915, ημέρα άφιξης του νομάρχη Αδριανουπόλεως

4

Μ.Ρόζενταλ

και του βουλγαρικού στρατού, ολόκληρη η ονομαζόμενη «περιοχή του Διδυμοτείχου» βρέθηκε υπό τους Βουλ-γάρους. Ο Μητροπολίτης Φιλάρετος τους υποδέχθηκε με θερμό τρόπο και πρόσφερε μία εκκλησία για τις θρησκευτικές τους ανάγκες" οι Βούλγαροι επέλεξαν και πάλι την Παναγία. Το αρχικό ειδυλλιακό κλίμα το οποίο πλέχθηκε με τις επίσημες εξαγγελίες του Ρόζενταλ και του έπαρχου («νατσάλνικ») Διδυμοτείχου

Γκεοργκίεφ

περί ισονομίας και ελευθερίας όλων των εθνοτήτων, σεβασμού της ελληνικής γλώσσας και ομαλής λειτουργίας των σχολείων, άρχισε να κλονίζεται το χειμώνα του 1915-16 με γεγονότα τα οποία γλαφυρά περιγράφονται σε σειρά επιστολών του Φιλάρετου προς τον Ρόζενταλ. Σε αυτές αποτυπώνεται η προσπάθεια του μητροπολίτη να μετριάσει με κάθε τρόπο τις συνέπειες της κατοχής και να διατηρήσει σχολεία και εκκλησίες ανοικτά.

Εντούτοις, στις αρχές Φεβρουαρίου 1916 διατάσσεται η διεξαγωγή μαθημάτων Γλώσσας, Ιστορίας και Γεωγραφίας στη βουλγαρική στα ελληνικά σχολεία της πόλης. Κατά το θέρος τα πράγματα επιδεινώνονται με σειρά μέτρων που λαμβάνονται, ιδίως στην ύπαιθρο, όπως ήταν οι βίαιοι προσηλυτισμοί στην εξαρχική εκκλησία, οι διώξεις ελληνορθόδοξων ιερέων, το κλείσιμο ή οι καταλήψεις σχολείων και οι λεηλασίες. Το φθινόπωρο καταλαμβάνονται και οι υπόλοιποι ναοί της πόλης, λεηλατούνται οι περιουσίες της Κοινότητας και των σχολείων, ενώ τα τελευταία κλείνουν προσωρινά, αλλά επανειλημμένα. Στις εχθρικές εναντίον των Ελλήνων ενέργειες πρωτοστατούν ο Βούλγαρος Δήμαρχος Διδυμοτείχου

Σαμαντζίεφ

Περίοδος 1913-1919

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Δευτέρα, 06 Οκτώβριος 2008 19:50 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 06 Οκτώβριος 2008 20:10

και ο στρατιωτικός υποδιοικητής
Κολάρωφ.

4.

Με έδρα το Κάραγατς.